

**overzicht beschikbare opvanglocaties voor vluchtelingen in Nederland
op basis van de website van het COA, augustus 2016**

	plaats	soort opvang	beschikbaar	gelderland	
1	aalten	azc	300	300	dec 2015 open
2	alkmaar picasso	azc	460		1989 open
3	alkmaar robonsweg		590		mei 2016 open
4	almelo	amv			geen informatie
5	almelo	azc	378		1992 open
6	almere	azc	800		coa eigenaar
7	almere	noodopv	480		mei 2016 open
8	amersfoort	azc-gezin	301		2012 open
9	amersfoort zon en s	amv	120		maart 2106 open
10	amstelveen	noodopv	400		april 2016 open
11	a'dam flierbosdreef	noodopv	350		sept 2015 open
12	a'dam marnixstraat	noodopv	360		sept 2015 open
13	a'dam Wenckebach	azc	1000		juli 2016 open
14	apeldoorn	noodopv-pol	600	600	juni 2016 open
15	arnhem apeldoorn	amv	17	17	jan 2016 open
16	arnhem de berg	azc	400	400	sept 2015 open
17	arnhem elderhof	azc	350	350	april 2016 open
18	arnhem zuid	pol	339	339	1994 open
19	assen	azc	475		april 2016 open
20	azelo	azc	375		2014 open
21	baexem	azc	425		1990 open
22	bellingwolde	azc	345		2013 open
23	bergen aan zee	avo	95		2014 open
24	blauwe stad	azc	1000		febr 2016 open
25	blitterswijck	azc	450		juni 2016 open
26	borculo	amv	130	130	nov 2015 open
27	breda	azc	400		sept 2014 open
28	brunssum	azc	200		dec 2015 open, leeg
29	budel cranendonck	azc-pol-col	1700		2014 open
30	budel dorplein	azc	239		2014 open
31	burgum	azc gezin	600		2000 open
32	delfzijl zwet	azc	430		1997 open
33	delfzijl zeevaartsch	azc	450		juni 2016 open
34	den helder doggers	azc	600		aug 2015 open
35	den helder gezin	azc gezin	372		2013 open
36	den helder kazerne	azc	300		open 2015 leeg
37	deventer vlier	amv	50		okt 2015 open
38	deventer nood	noodopv	250		dec 2015 open, leeg
39	doetinchem	pol	350	350	juni 2014 open
40	drachten	azc-amv	460		?
41	dronten	azc-amv	1200		1994 open
42	echt	azc	414		2012 open
43	ede	noodopv	370	370	okt 2015 open
44	eindhoven	azc	700		2014 open
45	emmen	azc-gezin	1200		2000 open
46	enschede	azc	222		juni 2016 open
47	ermelo	amv	80	80	mei 2016 open
48	geeuwenbrug	azc	75		2014 open
49	gilze rijen	azc	1200		1993 open
50	goes	azc gezin	300		2011 open
51	goes zeelandhal	azc-nood	500		sluit sept 2016
52	gorinchem	azc	300		dec 2015 open
53	grave	azc-amv	600		1990 open

54	s-gravendeel	azc	375		2015 open coa eigenaar
55	groningen	noodopv	440		2015 open
56	gulpen wittem	azc	250		2014 open
57	haarlem	noodopv	400		2015 open
58	haarlem boerhave	azc	450		juni 2016 open leeg
59	heerhugowaard	azc	600		2015 open
60	heerlen	azc	412		1994 open
61	hengelo havezaten	avo	250		2016 open 80 bewoners
62	hengelo willemstr	avo	135		2015 open
63	hoogeveen	azc	1000		2015 open
64	katwijk	azc	1170		2008 open
65	kolham	noodopv	380		2015 open leeg
66	krimpen a/d ijsel	avo	110		mei 2016 open
67	laren	azc	300		mei 2016 open
68	leersum	azc	675		1989 open
69	leeuwarden	noodopv	400		2016 open leeg
70	leiden	noodopv	250		2015 open leeg
71	leiderdorp	noodopv	320		april 2016 open en leeg
72	lelystad schepenen	azc	230		2015 open
73	lelystad zuidwagen	azc	270		febr 2016 open
74	leusden	noodopv	400		febr 2016 open
75	luttelgeest	azc	1400		1987 open
76	maastricht	azc	600		2014 open
77	middelburg	azc	330		2015 open
78	musselkanaal	azc	450		1993 open
79	nijmegen	azc	325	325	1994 open
80	oisterwijk	azc	450		2003 open
81	onnen	azc	480		2014 open
82	ootmarsum	avo	230		2015 open
83	oranje	azc	700		2014 open
84	oss	noodopv	300		febr 2016 open
85	oude pekela	azc	500		2001 open
86	overberg	amv	200		2014 open
87	overloon	azc	800		2014 open
88	petten	avo	225		mei 2016 open
89	rijswijk				hoofdkantoor
90	rosmalen	noodopv	500		sluit 2017
91	schalkhaar	azc-ibo	650		1990 open
92	st annaparochie	azc	400		2003 open
93	sweikhuizen	azc-amv	242		2013 open
94	ter apel	col-pol-vbl	2000		1996 open
95	terneuzen	azc	500		2015 open
96	tilburg	noodopv	400		2015 open
97	tilburg cobben		490		sluit 2016
98	utrecht	azc	450		1990 open
99	utrecht ravellaan	azc	250		mei 2016 open
100	veenhuizen	azc	600		2014 open
101	veghel	azc	300		open 2016 leeg
102	veldhoven	noodopv	400		sluit 2016
103	velp	avo	240	240	2015 open
104	venlo	azc	480		2015 open
105	vijfhuizen	noodopv	300		mei 2016 open leeg
106	vledder	avo	180		2014 open
107	wageningen	pol	294	294	2012 open
108	warnsveld	noodopv	400	400	leeg
109	weert	pol-azc	1000		2015 open
110	westelbeers	avo	200		jan 2016 open

111	winterswijk	azc	500	500	2012 open
112	zaanstad	pol	600		2015 open
113	zeewolde	azc	600		maart 2016 open
114	zeist	azc	367		2014 open
115	zeist ggv	ggv-amv	60		geen vermelding
116	zeist noodopv	noodopv	650		maart 2016 open
117	zutphen	azc	759	759	juli 2016 open
118	zweelo	azc	450		1996 open
	totaal aantal beschikbare opvangplaatsen		<u>54171</u>	<u>5454</u>	

lunteren, 11 augustus 2016

CIJFERMATIGE SAMENVATTING OP BASIS VAN DE CIJFERS VAN HET COA PER 9 AUGUSTUS 2016:

Per 9 augustus 2016 worden er in Nederland 33.535 vluchtelingen door het COA opgevangen in de traditioneel drukke zomermaand (cijfers en jaarverslagen op de website van het COA)

Hieronder zijn 15.503 vergunninghouders, die doorstromen naar een (huur)woning, zodra die beschikbaar is (cijfers en jaarverslagen op de website van het COA)

82% van de huidige opvang is in de reguliere opvang gehuisvest is 27.499 bewoners, waarvan er dus 15.503 (binnenkort) uitstromen naar de eerdergenoemde huurwoning (cijfers eveneens van het COA)

In de noodopvang zijn momenteel 18% van de totale bezetting is 6.036 bewoners gehuisvest.

Het aantal beschikbare opvangplekken is op basis van de website van het COA, waar per locatie is aangegeven hoeveel opvangplaatsen er beschikbaar zijn in totaal 54.171 (exclusief onbekend aantal AMV Almelo)

Het totaal aantal bezette plaatsen is 33.535, waardoor er dus een feitelijke leegstand is van:

Capaciteit per 9/8/2016	54.171 personen
Totale bezetting per 9/8/2016	33.535 personen
Leegstand per 9/8/2016	20.636 personen

De feitelijke leegstand in eerdere jaren varieerde steeds:

	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2013
Capaciteit	54.479	30.528	20.734 personen (blz. 71 jaarverslag)
Totale bezetting	47.636	24.807	15.356 personen (blz. 72 jaarverslag)
Leegstand	6.843	5.7215	5.378 personen (verschil tussen beide)

In aanmerking nemende dat de uitstroom naar de huurwoningen op gang komt, wordt de feitelijke leegstand dus nog veel hoger.

Het argument van het COA om toch weer nieuwe centra te openen, is dat er aan kwaliteitsverbetering wordt gewerkt, en men het wenselijk acht de noodopvanglocaties te sluiten, dan wel beschikbaar te houden voor een eventuele weer hogere instroom.

Het aantal bezette plaatsen in de noodopvang is echter slechts 6.036, zodat die gemakkelijk kunnen worden opgevangen in de al beschikbare reguliere AZC locaties.

Kortom, het is onmogelijk om met droge ogen te beweren dat er nieuwe AZC locaties noodzakelijk zijn, de huidige leegstand is immers het drievoudige in vergelijking met het verleden.

Lunteren, 11 augustus 2016

Glokalisering en azc's: De casus van de Gemeente Ede

Inleiding

De procesgang rond de vestiging van tussen de 600 en 1400 asielzoekers in de Gemeente Ede is niet bepaald een schoolvoorbeeld van vlekkeloze lokale democratie geweest. Dat was het in veel andere Gemeenten ook niet. In deze notitie probeer ik aan te geven waarom het zou moeilijk was en is voor een Gemeentebestuur en Raad om adequaat te handelen als een mondiale ontwikkeling als probleem de Gemeente binnenkomt. Hopelijk zijn er de nodige lessen te trekken. Daartoe probeer ik enige aanzetten te geven.

Lokale participatie in een decentraliserende overheid: een onderschat probleem

Het "Zomer 2016" nummer van de CDV, het kwartaal tijdschrift van het wetenschappelijk instituut voor het CDA, is gewijd aan "Glokalisering, lokale eigenheid in een globale wereld". Het omvat een aantal artikelen, ook van auteurs van geheel andere politieke signatuur dan die van het CDA en betreft de vraag hoe op lokaal niveau ingespeeld kan worden op problemen die in feite van globale aard zijn. Verschillende voorbeelden worden gegeven waaronder die van het vluchtelingenprobleem. Meerdere auteurs wijzen er op dat het gevaarlijk is als bijvoorbeeld Gemeentebesturen (of Gemeenteraden) hun natuurlijke aandrang volgen en proberen problemen die met "glokalisering" te maken hebben (zoals het al dan niet vestigen van een of meerde azc's) via "klassieke" inspraakprocedures tot een goed einde te brengen.

Er zijn meerdere redenen waarom deze pogingen gewoonlijk niet alleen stranden maar niet zelden juist averechts werken. Een belangrijke reden is dat de planbaarheid van dit soort problemen en hun oplossingen gering is. Dat was met betrekking tot de azc's duidelijk ook het geval. De toestroom van asielzoekers begon in het derde kwartaal van 2015 sterk te stijgen en explodeerde in het vierde kwartaal. Op basis hiervan konden de wildste verwachtingen voor 2016 ontwikkeld worden zonder dat iemand hard kon maken dat deze wel, of juist niet, klopten. Een tweede belangrijke reden was (en: is) de aanwezigheid van een partij, het COA, die over zeer veel kennis en middelen beschikt welke aangewend worden om gestelde doelen (plaatsing van asielzoekers) te bereiken, doelen echter die niet noodzakelijkerwijs parallel lopen met die van een Gemeentebestuur. Als voorbeeld kan de beantwoording van de vraag naar de minimale grootte voor een azc gegeven worden. Deze vraag dook vanaf november 2015, toen er sprake was van de vestiging van een azc in Otterlo, regelmatig op maar bleef voortdurend onbeantwoord. Op 29 februari werd hij voor de zoveelste keer gesteld, nu door de SGP. Daarna werd de vraag eindelijk, zei het niet ondubbelzinnig, beantwoord: de minimale grootte voor een azc (nevenvestiging) ligt tussen de 50 en 100 plaatsen. Dat antwoord kwam 3 maanden nadat de vraag voor de eerste keer gesteld werd en het was een zeer relevante vraag, zowel in eerste instantie toen het om een azc in Otterlo ging als in de latere discussies over azc's elders in de Gemeente.

Een derde reden waarom zaken niet goed liepen kan niet losgezien worden van de twee hiervoor genoemde redenen. Deze reden betreft zowel het functioneren van de Gemeenteraad als van het college van B&W, de burgemeester expliciet ingezonderd.

De brief die de minister van V&J op 12 oktober 2015 naar de Tweede Kamer stuurde kwam neer op een oproep tot nationale solidariteit waar ons land geconfronteerd werd met een nog nimmer geëvenaard aantal vluchtelingen. Die solidariteit werd ook van de provinciale en gemeentelijke bestuurders verwacht en ze werd ook gegeven. In feite was ze al geruime tijd daarvoor gegeven zo blijkt uit een verslag van de Christen Unie van 10 september 2015¹.

Echter, de koers die de Gemeente daarna insloeg om deze solidariteit (600 tot 1400 asielzoekers onderbrengen) te realiseren was goeddeels geënt op de procedures die gevolgd worden bij "reguliere" beleidsvoornemens waarbij participatie van belanghebbenden volgens vaste procedures in kaart worden gebracht en van een gewicht worden voorzien.

Maar in dit geval waren er geen echte beleidsvoornemens, het was het COA dat dingen wilde en een Gemeentebestuur dat mee wilde werken zonder echt te weten wat dat in concreto betekende. Het gevolg was al snel een onverkwikkelijke polarisatie. Deze polarisatie betrof niet alleen het Gemeentebestuur (en ambtenaren) versus sommige extreme personen of groeperingen maar breidde zich al snel uit tot tegenstellingen tussen inwoners van de Gemeente met de te verwachten stereotypering aan weerszijden.

Het zou onzinnig zijn te beweren dat het Gemeentebestuur en/of de Raad al deze problemen had kunnen voorkomen. Tegelijkertijd kan moeilijk ontkend worden dat het stukken beter had gekund. Het aankondigen en dan weer afzeggen van bijeenkomsten, de plotselinge ommezwaai t.a.v. het azc in Otterlo, het gestuntel met het niet terug kunnen vinden van toezeggingen ooit door wethouder Spiegelenberg gedaan zijn slechts enkele voorbeelden en als de burgemeester op 27 februari de steen laat zien die naar hem is gegooid heeft hij het weliswaar over een zeer ernstig incident maar tegelijkertijd zet hij mensen mogelijkerwijs op het verkeerde been want die steen werd gegooid tijdens de problemen met Marokkaanse jongeren bij de Lindehorst, een incident dat niets met de azc problematiek te maken had en rond de jaarwisseling van 2015/16 speelde.

De belangrijkste tekortkoming lijkt echter dat aspect van het (niet) functioneren te zijn geweest waarbij de Gemeente maar ook de Raad de indruk gaf legitieme bezwaren van (groepen van) inwoners simpelweg niet serieus te nemen. Dit was in eerste instantie het geval met de bezwaren die vanuit Otterlo gehoord werd en vervolgens in versterkte mate met de bezwaren t.a.v. de vestiging op de Goudsberg. In het laatste geval konden belanghebbenden op meerdere momenten de niet onterechte indruk krijgen dat er gesjoemeld werd met informatie, dat sommige belanghebbenden met opzet geen uitnodiging kregen voor bijeenkomsten, dat criteria niet helder waren maar vooral dat er getwijfeld kon worden of het Gemeentebestuur en de Raad in de eerste plaats consequent het belang van de inwoners van de Gemeente voorop stelden. De hulpeloze wijze waarop er met de verschillende petitie's werd omgegaan (ook m.b.t. de vestiging Klinkenberg) konden deze indruk alleen maar versterken².

¹ <https://ede.christenunie.nl/k/n1640/news/view/929307/43667/raad-stelt-vragen-over-opvang-vluchtelingen-in-ede.html>

² Verschillende bijdragen in het genoemde CDV nummer gaan op de problematiek in die ontstaat indien lokale groeperingen (met deelnemers die gewoonlijk een breed scala aan politieke affiniteit vertegenwoordigen) in dit soort situaties (a) om onverenigbare besluiten vragen en (b) vanwege

De onverwachte daling van de instroom van asielzoekers en de positie van het COA

Eind vorige maand (juli 2016) kwam de hele problematiek in een totaal ander licht te staan toen de Minister van V&J liet weten dat er veel minder azc plaatsen nodig waren dan gedacht, zulks vanwege de drastische daling van de instroom. De dag erop liet een medewerker van het COA weten dat de bouw van azc's nodig bleef, een flagrant staaltje van zelfverzekerdheid. Deze zelfverzekerdheid viel duidelijk en begrijpelijk niet in goede aarde bij de minister want reeds de volgende dag (28 juli) verklaarde de bestuursvoorzitter van het COA dat alle locaties "waarvoor nog geen schop in de grond is gezet" moesten worden heroverwogen. Op dezelfde dag verklaarde hij tegenover De Telegraaf dat in de komende weken 15 noodopvang locaties gesloten zouden worden.

Het is begrijpelijk dat deze uitspraken in het hele land schokgolven teweeg brachten. In Winterswijk waar net de laatste hand werd gelegd aan het inrichten van een nieuw azc werd op 9 augustus bekend gemaakt dat het gebouw vooralsnog leeg zal blijven staan maar ter beschikking van het COA blijft³. In Zwolle, waar het Gemeentebestuur op 21 juli nog meedeelde dat uit "recente contacten met het COA niet was gebleken dat een azc zou worden heroverwogen" bleek op 27 juli dat de komst van een azc opeens toch onzeker was geworden⁴. In Raalte stelde het CDA zich op 9 augustus achter het besluit van het Gemeentebestuur om "pas op de plaats te maken" en liet weten verbaasd te zijn over het feit dat het COA nog maar zo kort geleden zo stellig was over de noodzaak van een azc⁵.

Het zou natuurlijk een moeilijk te verdedigen beslissing zijn om nu stante pede alle werkzaamheden stil te leggen die betrekking hebben op bouw- of inrichtingsactiviteiten die reeds in een duidelijk gevorderd stadium zijn. In die gevallen echter waar geen sprake is van zo'n vergevorderd stadium lijkt grote terughoudendheid op zijn plaats want de cijfers zijn helder genoeg:

Per 9 augustus 2016 beschikte het COA over een opvangcapaciteit van 54.171 personen. Per dezelfde datum waren er in de verschillende opvangcentra 33.353 personen ondergebracht. Er was dus een leegstand van 20.636 plaatsen, dat wil zeggen dat 38% van de beschikbare plaatsen momenteel niet benut worden. Echter, de situatie is in feite nog veel positiever omdat 15.503⁶ bewoners, dus bijna de helft van de genoemde 33.353, statushouders zijn die door gaan stromen naar reguliere huisvesting. Dat gaat wellicht enige tijd duren maar ook dat moet niet overdreven worden: bij een gemiddelde huishoudgrootte van 4 personen, gaat het dan om 3875 woningen in totaal.

Kortom, zoals de zaken zich nu ontwikkelen is het allerminst ondenkbaar dat over een aantal maanden slechts 50% van de opvangcapaciteit voor asielzoekers benut wordt.

begrijpelijke redenen weinig op hebben met het slechts zelden overtuigend optreden van bestuurders en politici. Zie bv. de bijdragen van Loorbach & Van Steenbergen: Het lokale als strijdtoneel voor politieke transitie (m.n. blz. 117) en Martijen van der Steen: Glokaal bestuur: makkelijker gezegd dan gedaan (m.n. blz. 137).

³ Komst 200 vluchtelingen naar Vredense Hof uitgesteld, Gelderlander, 5 augustus 2016

⁴ De Stentor, 27 juli 2016: "Komst azc Zwolle toch onzeker".

⁵ Zie: SallandCentraal, 9 augustus 2016: CDA, GemeenteBelangen en SP reageren op 'pas op de plaats' voor nieuw AZC

⁶ Cijfers van de COA website op 9 augustus, ik heb ze niet afgerond om de controleerbaarheid in stand te houden.

Het is daarbij niet vreemd dat het COA zich in wil dekken. Allerlei scenario's zijn denkbaar waarin de vluchtelingenstroom plotseling weer aanzwelt. Maar hierbij zijn twee kanttekeningen op hun plaats: Eerstens zijn er duidelijke praktische (waaronder ook financiële) grenzen aan de omvang van een gerechtvaardigde "reserve-capaciteit". Maar tweedens en niet onbelangrijk, krijgt een organisatie als het COA onvermijdelijk interne belangen die niet vanzelfsprekend overeenkomen met die van de Gemeenten waarin azc's geplaatst (of opgeheven) moeten worden of andere partners waarmee het van doen heeft. Het is vooral vanwege deze laatste reden dat het van belang is dat de partner Gemeenten hun eigen verantwoordelijkheid kunnen en willen nemen.

De Gemeente Ede als globale speler: quo vadis?

Het zal steeds meer voorkomen dat mondiale ontwikkelingen zich op regionaal of lokaal niveau als probleem of uitdaging⁷ manifesteren. Dat betekent enerzijds dat de nationale overheid zich veel minder regelend moet gaan opstellen⁸, anderzijds stelt het hogere en vooral ook andere eisen aan het functioneren van de Provinciale en Gemeentelijke overheden, van de Gemeenteraden, enz. en waar het dikwijls zal gaan om problemen die niet als vanzelf in een bepaalde "portefeuille" kunnen worden ondergebracht, zal de positie van de burgemeester soms sterk in belang toenemen. Dit laatste zal overigens niet altijd een onverdeeld genoegen voor betrokkene zijn.

Het doel van deze notitie was om aan te geven hoe lastig het is voor lokale bestuurders om bevredigend te handelen als mondiale ontwikkelingen tot lokale problemen leiden. Eén van de talrijke gevaren die bij dit handelen dreigt is een vervaging van verantwoordelijkheden. Wat ik geprobeerd heb aan te geven is dat die vervaging niet alleen dreigt in de confrontatie met belangengroepen, ongeacht of ze nu ideeële of materiële belangen nastreven. Het gevaar van die vervaging dreigt wellicht nog meer als het gaat om, in dit geval, het COA. Het COA beschikt over een enorm budget, over veel kennis en bovendien, hoewel het juridisch een zogenaamd ZBO is, over veel van het gezag van de rijksoverheid. Maar daarmee is het niet automatisch een "partner" van de Gemeente hoezeer zulks ook moge lijken.

Ook in een globaliserende situatie zijn B&W en de Raad m.i. gehouden hun eigen verantwoordelijkheid te nemen. Waarschijnlijk zal de nu ontstane problematiek vooral onderwerp van discussie worden tijdens de provinciale zgn. "regie-tafels". Alweer een prachtig voorbeeld van nieuwe structuren als antwoord op de globalisering. Maar ook daar zal niet alleen een antwoord gevonden moeten worden op de nu ontstane situatie zoals hierboven met enkele kerngetallen geïllustreerd, tevens zal het van groot belang blijken of er besluiten komen die de burgers, in dit geval met name de inwoners van de Gemeente Ede, ervaren zullen als getuigend van gezond verstand en, als het kan, van enige begrijpelijke wijsheid. Hetzelfde zal ongetwijfeld voor de inwoners veel andere Gemeenten gelden

HL
Ede, 12 augustus 2016

⁷ Het hele "food valley" gebeuren is een prachtig voorbeeld van globalisering als uitdaging.

⁸ Zie ook het artikel van Richard van Zwol (secretaris-generaal van het Ministerie van Binnenlandse Zaken) en Boudewijn Steur (clusterhoofd strategie bij hetzelfde ministerie): "Globalisering vraagt om regionaal maatwerk" in het genoemde CDV nummer.

OVERZICHT VAN DE BESCHIKBARE OPVANGLOCATIES VOOR VLUCHTELINGEN IN NEDERLAND
SAMENGESTELD OP BASIS VAN DE OPENBARE WEBSITE VAN HET COA
CIJFERS VAN AUGUSTUS 2016

INDIEN ER RELEVANTE BIJZONDERHEDEN OP DE WEBSITE STAAN VERMELD, ZIJN DIE OOK IN DE LIJST VERWERKT.

VERKLARINGEN VOOR DE DOOR HET COA GEBRUIKTE AFKORTINGEN:

azc = asielzoekers centrum

ibo = speciale opvang

col = centrale opvang locatie

avo = aanvullende opvang locatie

amv = alleenstaande minderjarige vluchtelingen

pol = proces opvang locatie

vbl = vrijheid beperkende locatie

ggv = gesloten gezinsvoorziening

zza = zelfzorgarrangement (ingevoerd 2015)

amg = ?? (wordt meestal in combinatie met zza genoemd: amg/zza)

lor = ?? (waarschijnlijk iets met een logeerregeling)

glo = gezinslocatie voor terugkeerproces

NIDOS = Stichting die kinderen opvangt tot 15 jaar, jeugdbescherming, kantoren hele land

info@azc-lunteren.nl

woordvoerder Ronald Busser

augustus 2016 Ede